

Cykelpolitik utan mål och mening

Cykel- och gångtrafiken får tillsammans mindre än en procent av resurserna för transportinfrastruktur, skriver Krister Spolander och fyra andra cykelföreträdare.

Cyklisterna misshandlas i den statliga transportpolitiken där klyftan mellan ord och handling är enorm. Uttrycket "mycket snack och lite verkstad" har sällan känts mer adekvat än när staten prioriterar välvilliga fraser framför handfasta åtgärder.

I hela fem trafikpolitiska beslut har riksdag och regering sagt sig vilja förbättra för cyklister och öka cykeltrafiken. Det har följts av en stor mängd handlingsplaner och strategiprogram från myndigheter som trafikverket, dess föregångare vägverket och banverket, från boverket, Folkhälsainstitutet, Sveriges kommuner och landsting, liksom dess föregångare Svenska kommunförbundet.

Det handlar totalt om närmare 25 tjocka dokument sedan sekelskiftet, där skälen för ökad cykling utförligt beskrivs: vi får bättre stadsmiljö, bättre folkhälsa, minskad klimatpåverkan och färre giftiga utsläpp om människor väljer cykel i stället för bil. Och det ska framför allt ske genom bilfria cykelvägar i större tätorter, säkrare korsningar och bättre koppling till kollektivtrafik.

Ändå är det bara småpengar som sätts av till cykeln i den nationella och regionala infrastrukturplaneringen. Det visar sig att cykel- och gångtrafik tillsammans fått mindre än en procent av resurserna för transportinfrastruktur de senaste fem åren. Av dessa minimala pengar försvinner dessutom stora delar för att täcka underskott i felbudgeterade biltrafikprojekt. Man kan räkna med att uppemot hälften av cykelpengarna försvinner.

Ett närmast övertydligt exempel är de storstilade planerna 2002 för ett regionalt cykelvägnät i Stockholms län. År 2012 hade mindre än en (1) procent acceptabel standard. Cykelpengar som planerats i länstransportplanen har försvunnit till annat.

Vi tycker det är svårt att förstå trafikpolitikerna. Hur kan man tro att männis-

MISSHANDLAT TRANSPORTMEDEL. Cyklisten prioriteras bort i transportinfrastrukturpolitiken, anser dagens fem skribenter på Sidan 4, men de ser att staten har en chans att bättra sig i vårens nya transportplaner. Foto: LASSE SVENSSON

kor ska börja använda cykel för sina vardagsresor när det inte finns tillräckligt säkra cykelvägar?

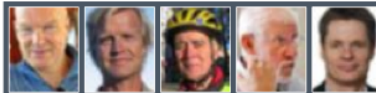
Allt beror på ett fel i den statliga planeringssystemet, där vällovligen nationell och regional planering kolliderar med den lokala verkligheten. De statliga medlen för ökad cykling fastnar på regional nivå och inte når de lokala kommunerna där den mesta cyklingen äger rum.

Kommunerna själva har extremt små resurser att satsa på cykelinfrastrukturen. Nästan hela kommunbudgeten

måste gå till skola och barn- och äldreomsorg. Det blir inte mycket kvar till cykelvägar. Staten har desto större resurser. Riksdagen har nyligen avsatt 522 miljarder kronor för drift, underhåll och

utveckling av den statliga transportinfrastrukturen till 2025. Just nu pågår planering av hur man ska använda pengarna.

En ny modell behövs där stat och kom-

KRISTER SPOLANDER, trafikexpert
KLAS ELM, Svensk cykling
ANDERS DROUGGE, Cykelfrämjandet
CLAES UNGE, Trampkraft
SVEN HUNHAMMAR, Naturskyddsföreningen

muner samarbetar. Om enskilda kommuner kunde söka statlig medfinansiering för sina cykelinvesteringar skulle man få cykelhjulen att snurra fortare – och utan inblandning av bromsande mellanhänder som regionförbund eller länsstyrelser.

En sådan modell infördes i Danmark för några år sedan och har visat sig bli en riktig vitamininjektion för cykeltrafiken. Det finns ingen anledning att inte pröva i Sverige.

Hittills har vi inte sett några positiva tecken. Trafikverket har lämnat förslag till nationell transportplan och föreslår fram till 2025 att det ska byggas nya cykelvägar motsvarande fyra promille

av längden på det statliga vägnätet. Det ska jämföras med att det blivit omöjligt att cykla på 2 200 kilometer väg genom att de försetts med mittväjerräcken.

Allt detta är förstås på tvärs mot den storlagna retoriken om ökade satsningar. Sanningen är att investeringsbehovet till följd av decenniernas underlåtenhet, kan uppskattas till 17–18 miljarder kronor, lågt räknat.

Infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd, M, talar om vikten av ökad cykling men resurstilldelningen talar ett annat språk. Om man menar allvar med pratet om cykelns betydelse för transporter, trafikmiljö och folkhälsa måste det till helt nya tag. Under våren 2014 ska regeringen besluta om nya nationella och regionala transportplaner. Då har staten chans att upprätta sitt rykte.

KRISTER SPOLANDER
KLAS ELM
ANDERS DROUGGE
CLAES UNGE
SVEN HUNHAMMAR

Veronica Palm.

Riktiga bostäder – inte pimpade friggebodar

REPLIK I ett läge med över 289 000 unga bostadslösa, ökande bostadsbrist och den lägsta produktionen av små lägenheter på decennier så träder bostadsministern nu fram.

Inte för att ta på sig någon form av ansvar eller för att visa på konkreta förslag för ökat byggande. Nej, bostadsministerns svar till landets unga är andrahandslägenheter.

Det är en pinsamt låg ambitionsnivå. Jag har inget som helst emot

vare sig uppifade friggebodar eller andrahandslägenheter, men är det verkligen det vi vill att landets unga ska ställa sitt hopp till för att komma in på bostadsmarknaden? Andrahandsuthyrning kan vara en tillfällig lösning, men det leder inte till en enda ny lägenhet. Och dessutom

Sidan 4 den 24 januari.

Vi socialdemokrater avsätter en miljard för ökat byggande av små hyresrätter och detta i kombination med en räkna åtgärder för

är det ett cyniskt sätt att backa in i framtiden. Det är våra ungdomar som får betala priset för regeringens misslyckade bostadspolitik.

snabbare byggprocess och enklare regelverk. Det är konkreta förslag som skulle öka byggandet.

Regeringens besked till landets ungdomar är friggebodar, hyra ett rum i en snäll tants källare och marknadshyror på andrahandsmarknaden. Vårt svar är ökat byggande av små lägenheter till en rimlig hyra och ett eget förstahandskontrakt.

VERONICA PALM
Bostadspolitisk talesperson,
Socialdemokraterna